

Proa

NIKLAS NATT OCH DAG 1793. El llop i el vigilant

Traducció de JORDI BOIXADÓS

NIKLAS NATT OCH DAG

1793. EL LLOP I EL VIGILANT

Traducció de Jordi Boixadós

Proa

Proa
A Tot Vent

Primera edició: gener del 2020

Títol original: 1793

© Niklas Natt och Dag, 2017
Publicat per acord amb Salomonsson Agency

Per la traducció: © Jordi Boixadós, 2020

Mapa © David Atkinson, Hand Made Maps

Amb el suport del Departament de Cultura

Drets exclusius en llengua catalana:

Raval Edicions SLU, Proa
Av. Diagonal, 662-664
08034 Barcelona
www.proa.cat

ISBN: 978-84-7588-807-1

Dipòsit Legal: B. 23.446-2019

Composició: La Letra, S.L.

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i precedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).
Tots els drets reservats.

ÍNDIX

PRIMERA PART

EL FANTASMA DE LA INDEBETOU

Tardor del 1793 11

SEGONA PART

LA SANG I EL VI

Estiu del 1793 127

TERCERA PART

L'ARNA I LA FLAMA

Primavera del 1793 199

QUARTA PART

EL MILLOR DE TOTS ELS LLOPS

Hivern del 1793 295

—Mickel! Guàrdia Mickel! Desperta't, si us plau!
 Algú el sacseja i en Cardell es desperta de l'endormiscament amb una sensació fugaç de dolor al braç esquerre, que ja no té. Una mà de fusta tallada ha pres el lloc a l'extremitat que falta. El monyó descansa en un espai buit dins de la fusta de faig lligada al colze amb corretges de cuir. Li esquincen la pell. A hores d'ara ja hauria de saber que li convé afluixar-les abans de posar-se a fer una becaina.

Obre els ulls a contracor i es queda contemplant la vasta planura de la taula envernissada. En el primer intent d'aixecar el cap, la galta li queda enganxada a la superfície de fusta, i quan s'aixeca, la perruca li cau sense que ell se'n adoni. Deixa anar un reneç i la fa sevir per eixugar-se el front, i tot seguit se la fica dins de la jaqueta. El barret li cau rodolant a terra i li queda abonyegat. L'allisa amb el puny i se'l posa al cap. Va recuperant la memòria. És al Celler Hamburg i deu haver estat bevent fins que ha perdut el coneixement. Amb un cop d'ull al seu voltant observa que n'hi ha d'altres en condicions semblants. Els pocs borratxos que el propietari considera que tenen prou diners per no llançar-los al reguerot estan estirats a sobre dels bancs i les taules i s'hi quedaran fins al matí, quan marxaran trontollant cap a casa, on rebran els retrets dels que els esperen. En Cardell, no. Ell, veterà de guerra mutilat, viu sol i fa el que vol amb el seu temps.

—Mickel, has de venir! Hi ha un cadàver a la Reserva!

Els dos jovenets que l'han despertat són un parell de trinxe-raires. Les cares li sonen, però és incapaç de recordar-ne els

noms. Al darrere d'ells hi ha en Moltó, l'encarregat molt ben alimentat que treballa per a la vídua Norström, la propietària. En Moltó, grogui i amb la cara enrojolada, s'ha situat entre els dos nens i una col·lecció de gots gravats que és l'orgull del celler i està tancada amb pany i clau en un armari blau.

Els condemnats s'aturen aquí, al Celler Hamburg, de camí cap a les forques que hi ha passat el Peatge del Fortí. A les escales de l'Hamburg els donen el que serà l'última beguda, i tot seguit retiren els gots amb tota cura, els graven el nom i la data i els afegeixen a la col·lecció. Els clients poden beure d'aquests gots només sota supervisió i havent pagat un import que varia en funció del grau d'infàmia del condemnat. Diuen que porta bona sort. En Cardell no n'ha entès mai la raó.

Es frega els ulls i s'adona que continua embriac. Quan mira de parlar, li surt una veu pastosa.

—Què coi passa?

Qui contesta és la nena, que és la gran. El nen té llavi leporí i, si s'ha de jutjar pels seus trets facials, és el germà. Arrufa el nas quan nota l'alè d'en Cardell, i s'amaga rere la germana.

—Hi ha un cadàver a l'aigua, just a la riba.

La nena parla en un to que és una barreja de terror i excitació. En Cardell té la impressió que les venes del front estan a punt d'esclatar-li. El batec del cor amenaça d'ofegar qualsevol feble pensament que intenta aconseguir.

—I a mi què m'importa!

—Si us plau, Mickel, no hi ha ningú més, i sabíem que series aquí.

En Cardell es frega les temples amb l'esperança vana que el dolor minvi.

El cel encara no ha començat a il·luminar-se sobre l'Illa del Sud. En Cardell surt, baixa fent tentines les escales de l'Hamburg i segueix els nens pel carrer buit mentre escolta d'esma una his-

tòria sobre una vaca que tenia set i que ha reculat a la riba de l'aigua i després ha fugit aterrida en direcció a Danto.

—Ha tocat el cadàver amb el morro i l'ha fet girar en cercle.

A mesura que s'acosten al llac, la pedra cedeix el pas al fang. Fa molt de temps que la missió d'en Cardell no el porta més enllà de la riba de la Reserva, però ja veu que aquí no ha canviat res. Els plans, que fa anys que existeixen, de netejar el marge i construir un moll amb embarcadors no s'han dut a terme, tot i que no és gens estrany tenint en compte que tant la ciutat com l'Estat caminen amb passes vacil·lants al llindar de la ruïna. Les cases boniques al voltant del llac fa temps que s'han reconvertit en fàbriques. Les factories aboquen les deixalles directament a l'aigua, i la zona tancada destinada als residus humans està plena a vessar i quasi ningú no en fa cas. El taló de la bota d'en Cardell se li clava al fang, i ell deixa anar un seguit de renecs mentre agita el braç sa per mantenir l'equilibri.

—La vostra vaca s'ha espantat perquè ha topat amb una cuina podrida. Els carnisers aboquen les deixalles al llac. Només m'heu despertat per mig bou ranci o un costellam de porc.

—Hem vist una cara a l'aigua, una cara de persona.

Les onades llepen la riba i aixequen tot de bromera d'un groc pàl·lid. Alguna cosa putrefacta, un cos bonyegut, sura a pocs metres de distància. El primer pensament d'en Cardell és que no pot ser cap ésser humà, perquè és massa petit.

—Ja us ho he dit, són restes de la carnisseria. Un carnús.

La nena insisteix que ella no s'ha equivocat. El nen ho confirma assentint amb el cap. En Cardell es rendeix, amb un esbufec.

—Estic borratxo, sabeu? Molt borratxo. Vaig trompa. No ho oblideu quan algú us pregunti pel dia que va enredar el guàrdia perquè es fiqués a la Reserva i que després, quan en va sortir xop i enrabiats, us va clavar la pallissa més gran de les vostres vides.

Es treu l'abric amb les dificultats de qui només té una mà. La perruca de llana oblidada cau del folre dins del fang. Tant és.

Costa una misèria i ja començava a perdre la forma. Només se la posa perquè tenir una aparença una mica més endreçada augmenta les possibilitats que algú convidi un veterà de guerra a un parell de tragos. En Cardell dona un cop d'ull al cel. Ben amunt, una franja d'estrelles distants brilla sobre la badia d'Årsta. Tanca els ulls per conservar en el seu interior la impressió de bellesa i es fica al llac, amb la cama dreta primer.

La riba pantanosa no suporta el seu pes. S'enfonsa fins al genoll i l'aigua se li fica per la vora de la bota, que es queda clavada al llim alhora que la inèrcia del cos impulsa la cama cap endavant. Mig reptant i mig bracejant com un gos, comença a avançar. Nota l'aigua espessa entre els dits, està plena de coses que ni tan sols els residents de l'Illa del Sud consideren que valgui la pena conservar.

La borrarxera li ha alterat el seny. Quan els peus ja no li toquen al fons del llac sent una fiblada de pànic. Aquestes aigües són més fondes del que es pensava, i ara es retroba a Svensksund, fa tres anys, aterrit i sacsejat per les onades, amb el front suec en retirada.

Un cop s'hi ha acostat prou empenyent-se a força de cames, agafa el cos. El primer que pensa és que tenia raó: això no pot ser cap ésser humà. És un tros de cadàver d'un animal que els nois de la carnissera han llençat aquí. Els gasos de la descomposició n'han inflat les entranyes i l'han convertit en una boia. Llavors, l'emalum gira i li mostra la cara.

No està podrit en absolut, però tot i així els globus oculars buits el miren. Rere els llavis esquinçats no hi ha dents. Només els cabells han retingut la brillantor; la nit i el llac han fet el que han pogut per atenuar-ne el color, però no hi ha cap dubte que és una massa de cabells d'un ros lluminós. En Cardell agafa una alenada sobtada, la boca se li omple d'aigua i s'ennuega.

Quan l'atac de tos remet, es queda flotant, immòbil, al costat del cadàver i n'examina les faccions desfigurades. A la riba, els nens no fan cap soroll. Esperen en silenci el seu retorn. En

Cardell agafa el cos, fa mitja volta a l'aigua i comença a fer força amb el peu descalç per tornar a terra.

L'esforç de recuperació es fa més feixuc quan arriba al teraplè fangós i l'aigua ja no els aguanta el pes. En Cardell es posa de panxa enlaire i fa força amb totes dues cames per estirar la presa agafant-la per la roba esparracada que l'envolta. Els nens no l'ajuden. Al contrari, reculen acovardits i es fan pinça al nas amb els dits. En Cardell s'escura el coll per treure-se'n l'aigua fastigosa de l'estany i escup al fang.

—Correu cap a la Resclosa i aviseu els recollidors de cadàvers.

Els nens no fan cap moviment per obeir. Estan tan delerosos de mantenir la distància com de donar una ullada al que en Cardell ha pescat. Només es posen en marxa quan ell els llança un grapat de fang.

—Correu a la guàrdia nocturna i porteu-me un collons de policia, mecàgon tot!

Quan ja no sent les passes dels marrecs, s'inclina cap a un costat i vomita. Es fa una gran quietud i en la soledat en Cardell nota una pressió freda que li fa treure l'aire dels pulmons i li impedeix prendre l'alenada següent. El cor se li accelera cada vegada més, percep l'impuls de la sang a les venes del coll i una por paralizzadora l'aclapara. Sap massa bé què passarà ara. El braç que ja no té apareix des de la foscor que l'envolta i es fa sòlid fins que cada part del seu ésser li diu que ha tornat allà on era, i un dolor terrible, capaç d'esborrar el món sencer, l'acompanya com una mandíbula amb dents de ferro que rosega la carn, l'os i el tendrum.

Enmig del pànic, s'arrenca les corretges de cuir i deixa que el braç de fusta caigui al fang. S'agafa el monyó amb la mà dreta i es frega la carn plena de cicatrius per obligar els sentits a acceptar que el braç que perceben ja no existeix i que la ferida fa molt de temps que es va curar.

L'atac no dura més d'un minut. En Cardell recupera la respiració, primer amb alenades curtes i agitades i després amb

inhalacions més lentes i tranquil·les. El terror remet i el món torna a mostrar els seus contorns familiars. Aquests atacs de pànic fa tres anys que l'assalten, des del dia que va tornar de la guerra amb un braç menys i un amic perdut. I això malgrat que ara ja en fa molt de temps. Es pensava que havia trobat la manera de contenir els malsons. Licors forts i baralles de bar. En Cardell mira al seu voltant com si busqués alguna cosa per tranquil·litzar-se, però el cadàver i ell estan sols. Es balanceja d'una banda a l'altra, amb el monyó agafat amb fermesa.